

Caparkul Alıbayev

(1933 - 1991)

Çüy ilçesindeki Birikken köyünde bir kolhoz ailesinin çocuğu olarak dünyaya geldi. 1947 yılında köy mektebinin yedinci sınıfını bitirerek 1947-1950 yıllarında Bişkek'te pedagoji eğitimi aldı. 1950 ve 1951 yılları arasında öğretmenlik yaptı. 1951 ile 1956 arasında Kırgız Devlet Üniversitesi Filoloji Fakültesinde okudu.

C. Alıbayev'in eserleri 1954 yılından itibaren cumhuriyet gazete , dergilerinde kesintisiz yayınlanıp gelmektedir.

C. Alıbayev, 1970 yılında SSCB Yazarlar Birliği'ne üye oldu.

ESERLERİ:

Gül Cana Tikenek (Gül ve Diken), Kırgızmambas, Frunze, 1963, 46s.

Köngüldüü Kündör (Neşeli Günler), Mektep, Frunze, 1965, 39s.

Keldi Ketti (Geldi Gitti), Hikâyeler, satirik şiirler, Kırgızistan, Frunze, 1967, 105s.

Kıyal Cana Kıtığı (Hayal ve Gıdık), Hikâyeler, şiirler, Kırgızistan, Frunze, 1970, 138s.

Zamandaş Mektep, Frunze, 1972, 86s.

Bayağı Ele Bekiş (Yine O Eski Bekiş), Kırgızistan, Frunze, 1974, 105s.

Möltür Bulak (Duru Pınar), Lirik şiirler ve hiciv, Öektep, Frunze, 1975, 130s.

Şiirler

ATA-CURT CANA MEN

"Men barım" - dep bakırbadım,
"Men cokmun" dep basınbadım.
Kıyındıktan çaşınbadım,
Camandıkka katılbadım.

"Bar" dep aytsaň barıp cürdüm,
"Can!" dep aytsaň canıp küydüm.
Tetir ketsem kağıp cürdüň,
Mögdüröböy carık cürdüm.

Başka cerge sukthanbadım,
Başka asmanda uktabadım.
Köz açkanda körgön tañım,
Sensin suum, sensin kanım!

Eger ölüm salsa kıltak,
Arttan öskön körsün urpak.
Bötön cerge çaçılbaстан,
Sende bolso üygön turpak.

TUUGAN CERGE

Arasında cürömün kalıñ toptun,
Aarıday bal taşıdım, catkan cokmun.
Azıbı, köppü bergen bal, keçirip koy,
Azdı köptöy körsötüp aytkan cokmun.

Koyuu çañın aralap, kalıñ toptun,
Kumurskaday kırırap, catkan cokmun.
Kuurray süyröp kelsem da kee kündörü,
"Döñgöç türtüp keldim" dep aytkan cokmun.

Isıgıña küyöyün, kaktanamın,
Suuguña çıdayın, taptalamın,
Uuz cıttuu koynuñda men törölüp,
Uuluñ bolup kalganga, maktanamın!

ANA VATAN VE BEN

"Ben varım" diye bağırmadım,
"Ben yokum" diye alçalmadım.
Zorluktan saklanmadım,
Kötülüğe katılmadım.

"Git" dediysen gidiyordum,
"Yan!" dediysen yanıyordum.
Ters gidersem defediyordun,
Yalvarmadan alnum açık gezdim.

Başka yere imrenmedim,
Başka gökte uyumadım.
Gözüm açıp gören tanım,
Sensin suyum, sensin kanım!

Eğer ölüm kurarsa tuzak,
Ardımızdan yetişen görsün kuşak.
Yaban yere saçılmadan,
Sende olsa yığılan toprak.

DOĞUM YERE

Arasında geziyorum kalabalık grubun,
Arı gibi bal taşıdım, boş yatmadım.
Az mı, çok mu verdiğim bal, kusura bakma,
Azı çok gibi gösterip anlatmadım.

Kalın tozunda dolaşım kalabalığın,
Karıncı gibi hareket edip boş yatmadım.
Çubuk taşıyıp gelsem dahi bazı günler,
"Kütük itip geldim" diye anlatmadım.

Sıcağında yanarım, kül olurum,
Soğuğuna dayanırım, alışırım.
İlk süt kokan koynunda ben doğup,
Oğlun olup kaldığımdan gurur duyurum!

ALTIN BALALIK

Al kezekte sen tentek kız eselek,
Men da bala süt oozumdan kete elek.
Car booruna eköölöp,
Orok menen üy kurup,
Cañı gana üylönüp,
Köçüp keldik deçü elek.

Kayıрма:
Altın balalık,
Bizdi oynotkon.
Maga bilgizbey,
Süyüümdü oygotkon.

"Kempir!"- desem, men koluñdan cetelep,
"Belim iy" - dep, sen da maga erkelep.
Çalım baykuş cumuştan,
Çarçadı dep meni ayap,
Çay kaynatkan kündörün,
Ali esimden kete elek.

Kayıрма:

...Koşoşoordo koomay karmap kolumdu,
- Sagınba... -dep, sanga böldün oyumdu,
Caş küñümdün unufkus,
Esteligi uşul dep.
Karap turduñ caldırıp,
Karaan üzgön coluñdu.

Kayıрма:

EMNE SOYUPTUR

Beker tamakka
Köngön ergul başınan.
Toyup kelip
Töröbek çaldın aşınan.
Ürgülöp baratsa,
Uyku-suroo astınan,
Üyünö kirgen biröönün
Koburun ugat
çaşıgan:
- Tündö şorduu can taslim boluptur,
- Oşonu aytsañ,
Cön ele ziñkiyıp toyuptur.
- Cansaktatkan oşol ele,
Anı da caratkan
Bizge buyrubay koyuptur!
Munu ukkan Darbañ
Irgıp turup,
Surayt deyt:
- Oy, kara aşına emne soyuptur?
- Tamaksoo dese,
Eşekke da aş vermek bele?!
Ayalı betin çoyuptur.

ALTIN BALALIK

O zamanlar sen yaramaz kız küçüçük,
Ben de çocuk süt ağzımdan gitmemiş.
Uçurum kenarına birlikte,
Orak ile ev kurup,
Daha yeni evlenip,
Göçüp geldik diyorduk.

Nakarat:
Altın çocukluk,
Bizi oynatan.
Bize sezdirmeden,
Aşkımı uyandıran.

"Kocakarıcığım!" dersem, ben elinden tutup,
"Belim ah" deyip, sen de bana nazlanıp.
Zavallı kocacığım işinden,
Yoruldu diye bana acıyıp,
Çay kaynatkan günlerin,
Daha aklımdan çıkmadı.

Nakarat:

... Vedalaşırken yavaşça tutup elimi,
- Özleme... diye bine böldün aklımı,
Genç çağımın unutulmaz,
Hatırası bu diye
Bakıyordun yalvararak,
Hayâli kesilen yolunu.

Nakarat:

NE KESMİŞ

Bedava yemeğe
Alışmış açığız başından.
Doyup gelip,
Töröbek ihtiyarın aşından.
Uyukluyorken,
Yarı uykudayken,
Evine giren birinin
Sesini duyar
dert yanan:
- Gece zavallı can teslim olmuş,
- Evet ya,
O kadar fazla doymuş.
- Geçindiren o idi,
Onu da Yaradan
Bize buyurmamış!
Bunu duyan Açığız
Fırlayıp kalkıp,
Sormuş der:
- Hey, yağ aşına ne kesmiş?
- Obur seni,
Eşeğe de yağ aş verir miydi?!
Karısı yanağını çimdiklemiş. (utanmış)